

ҚР-дың медицина ұйымдарында инфекцияның алдын алу және инфекцияны бақылау шараларының (ИАИБ) тиімділігін арттыру жөніндегі практиктер қауымдастығы

Инфекцияның жұғуымен байланысты сақтық шаралары аймақтарында қоршаған ортаны тазарту және дезинфекциялау

Агажаева Гаухар Онерхановна
жоғары санатты эпидемиолог дәрігер, қоғамдық денсаулық сақтау магистрі

19.01.2024 ж.

2 тарау. Тазалау бағдарламасы

Ұйымдастырушылық
элементтері

Кадрлық
қамтамасыз ету
және оқыту

Инфрақұрылым және
жабдықтау

Саясат және
процедуралар

Мониторинг,
кері байланыс және
аудит

3-тарау: керек - жарақтар
мен жабдықтар

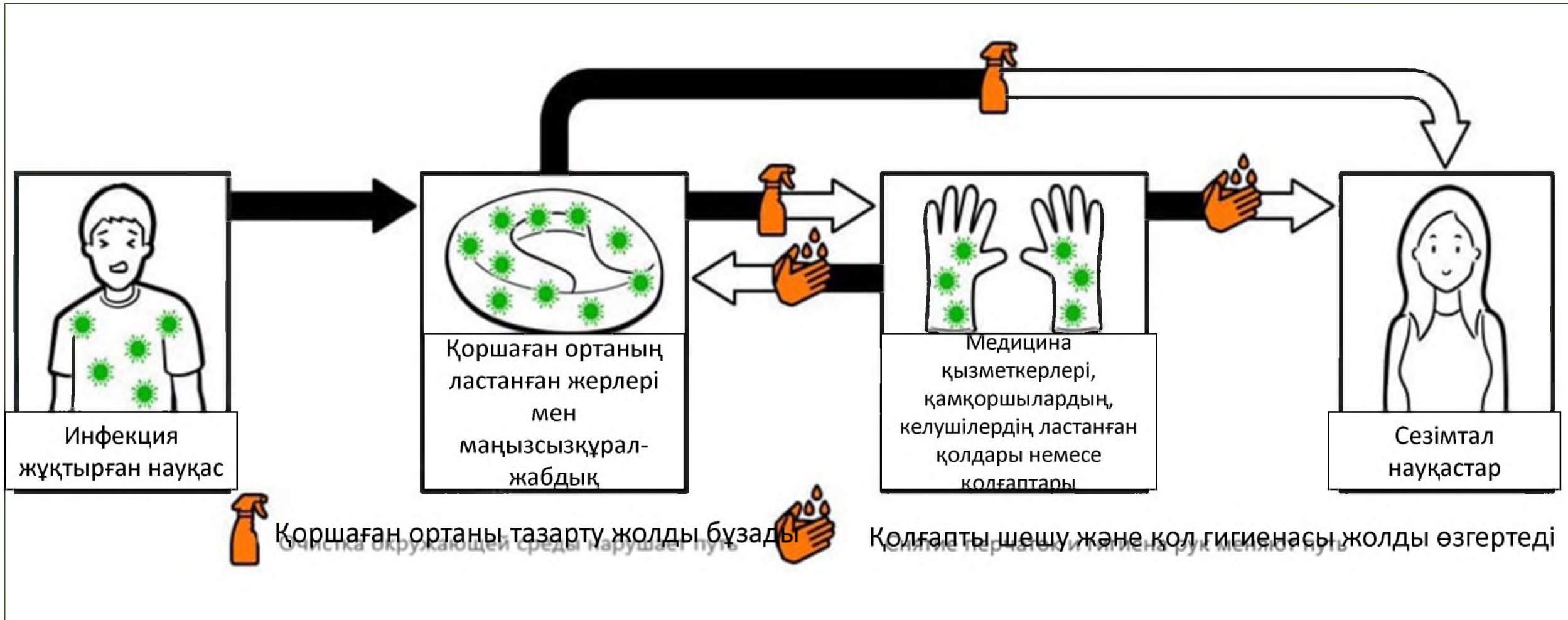
- * Қоршаған ортаны тазартуға арналған тауарлар
- Экологиялық тазалауға арналған материалдар мен жабдықтар
- * Қоршаған ортаны тазартуға арналған жеке қорғаныс құралдары
- * Шығын материалдарын, жабдықтарды және жеке қорғаныс құралдарын күту және сақтау

4-Тарау: Процедуралар

- Қоршаған ортаны тазартудың жалпы әдістері
- Пациенттерге арналған жалпы бөлмелер
- Пациенттерге арналған дәретханалар
- Пациенттерге күтім жасау аймағындағы едендер
- * Қан немесе дене сұйықтықтарының тегілуі
- * Пациенттерге арналған мамандандырылған бөлімшелер және сұйықтықтарының тегілуі
- * Пациенттерді күтуге арналған маңызды емес жабдықтардың жинақталуы
- * Тазалық пен тазалықты бағалау әдістері

Ластанған беттер арқылы микроорганизмдердің берілуі

- Ластанған беттер инфекцияның екінші пациентке тікелей берілу көзі немесе ластанған қолдар арқылы жанама көзі бола алады.

Медицина қызметкерінің инфекцияның алдын алудағы рөлі

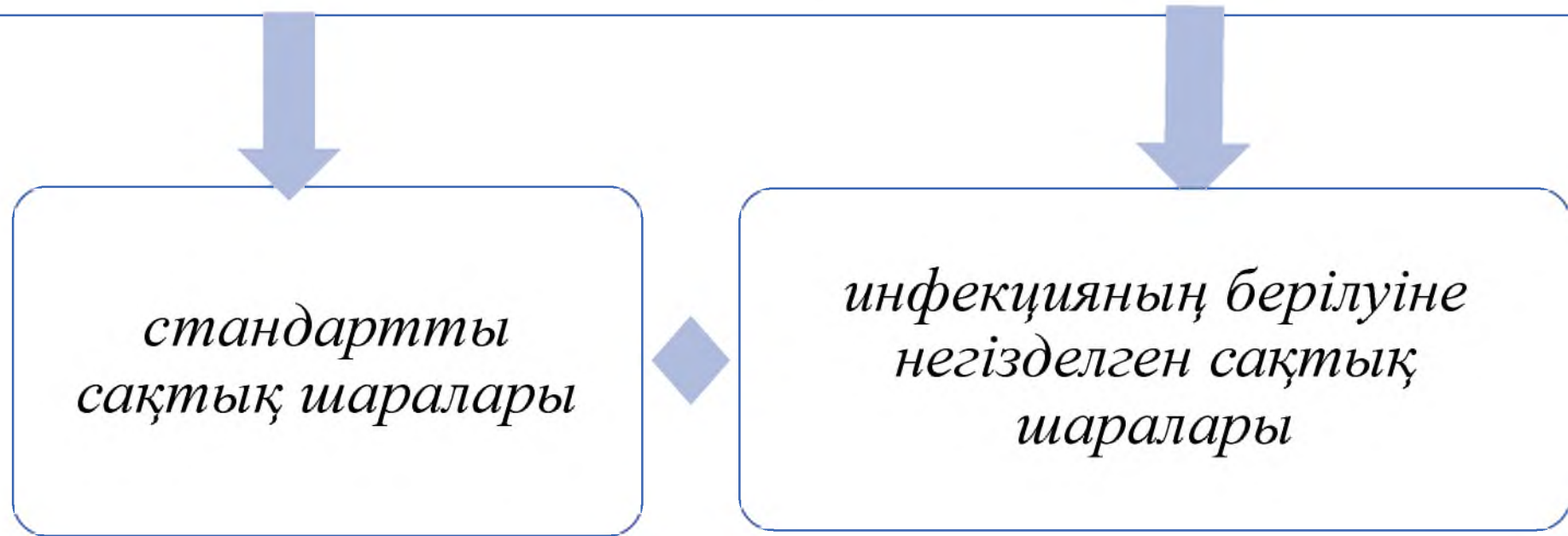
Берілу жолдарын қалай үзуге болады?

СТАНДАРТТЫ САҚТЫҚ ШАРАЛАРЫ

**Жұқпалы агенттердің таралуын болдырмау үшін
HICRAC/CDC сақтық шараларының екі деңгейі
бар:**

<https://www.cdc.gov/infectioncontrol/pdf/guidelines/isolation-guidelines.pdf>

- **Стандартты сақтық шаралары** – қауіпті бағалау және денсаулық сақтау қызметкерлерін инфекциядан қорғайтын және инфекцияның пациенттен пациентке таралуын болдырмайтын жалпы ақыл-ойды, жеке қорғаныс құралдарын және басқа жабдықты пайдалану негізінде пациенттерге күтім жасаудың барлық түрлеріне қолданылады.
- **Инфекцияның таралу жолдарына негізделген қосымша сақтық шаралары:** белгілі немесе күдікті инфекциялары бар науқастар үшін стандартты сақтық шараларына қосымша қолданылады.

Стандартты сақтық шараларының элементтері

1. Қолды гигиеналық тазарту
2. Тыныс алу гигиенасы
3. Тәуекелді бағалау нәтижелеріне сәйкес жеке қорғану құралдары
4. Инъекция қауіпсіздігі және өткір заттармен жұмыс істеу
5. Пациенттерді күтуге арналған жабдықты қауіпсіз өңдеу, тазалау және дезинфекциялау
6. **Қоршаған кеңістікті тазарту**
7. Ластанған кірмен жұмыс істеу және оны қауіпсіз тазалау
8. Қалдықтармен жұмыс

<https://www.cdc.gov/oralhealth/infectioncontrol/summary-infection-prevention-practices/standard-precautions.html>

<https://www.safetyandquality.gov.au/publications-and-resources/resource-library/infection-prevention-and-control-poster-combined-airborne-and-contact-precautions>

Жұқпалы аэрозоль - ауа арқылы таралатын инфекцияның берілуінің негізгі факторы

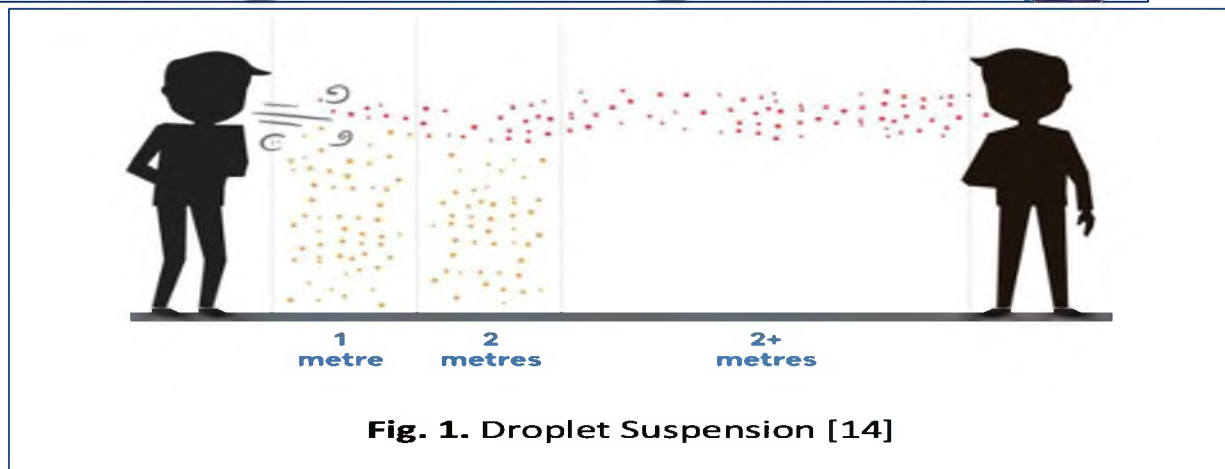
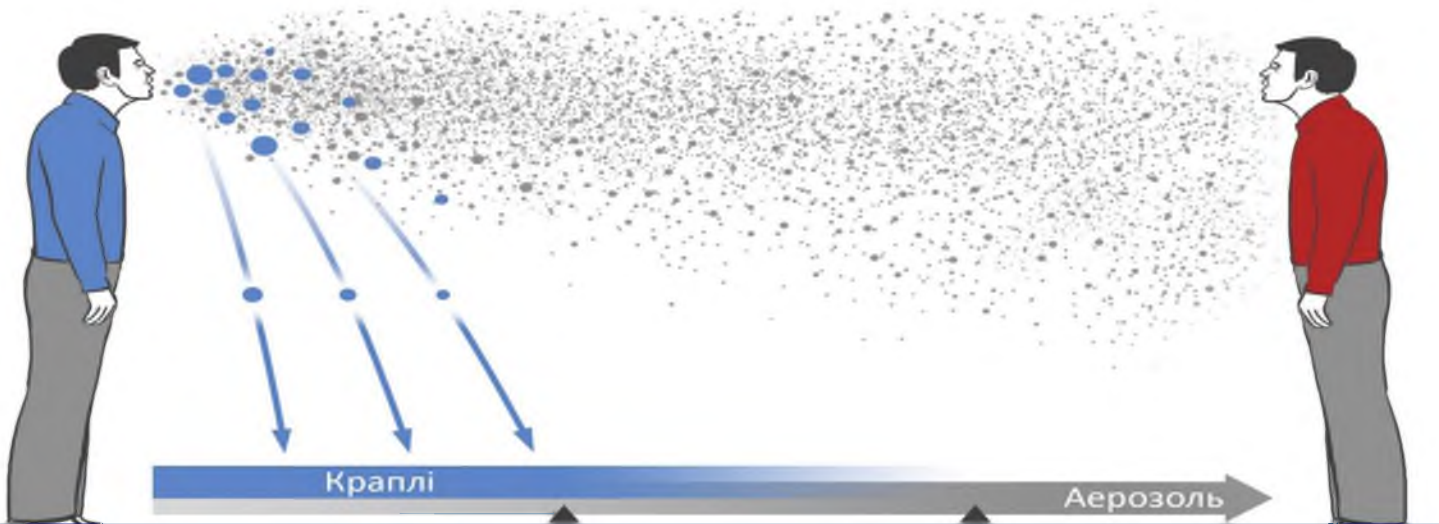
Инфекциялар & жұғу жолдары

Тамшы (> 5 мкм)

- COVID-19
- тұмау
- аденовирус
- риновирус
- көкжөтел
- менингококк
- дифтерия

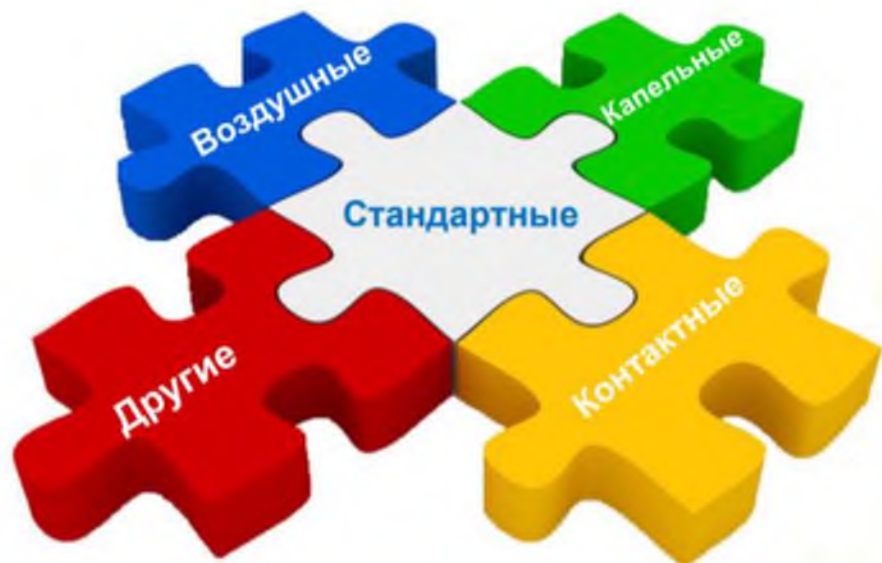
Ауа (< 5 мкм)

- туберкулез
- қызылша
- желшешік

Взаимосвязь мер защиты

Сақтық шаралары:

1. Сақтық шаралары
2. Инфекцияның жүзуына негізделген сақтық шаралары:

- байланыс
- тамшы
- ауа

3. Басқа

- ӨТИ (КВИ)
- Қорғаныс оқшаулау
- Ішек инфекциясы

Меры предосторожности от контактной передачи

Персонал должен ознакомиться с ними, прежде чем входить в палату

Гигиеническая обработка рук до и после контакта

Надеть халат и перчатки (персонал и посетители)

Специальное оборудование

Ограниченное передвижение

Дополнительная уборка (дважды в день)

Инфекцияның таралу жолдарындағы сақтық шаралары плакаттарының үлгілері

AUSTRALIAN COMMISSION
ON SAFETY AND QUALITY IN HEALTH CARE

STOP VISITOR RESTRICTIONS MAY BE IN PLACE

For all staff
Airborne precautions
in addition to standard precautions

Before entering room/care zone	At doorway prior to leaving room/care zone
1 Perform hand hygiene	1 Perform hand hygiene
2 Put on a particulate filter respirator (e.g. P2/N95) and perform a fit check	2 Leave the room/care zone
3 Put on protective eyewear	3 Perform hand hygiene (in the anteroom/outside the room/care zone)
4 Perform hand hygiene	4 Remove protective eyewear (in the anteroom/outside the room/care zone)
	5 Perform hand hygiene (in the anteroom/outside the room/care zone)
	6 Remove and dispose of particulate filter respirator (in an anteroom/outside the room/care zone)
	7 Perform hand hygiene

What else can you do to stop the spread of infections?

- Consider patient placement
- Use a negative pressure room, where available
- Keep door closed at all times
- Minimise patient movement.

PPE use images reproduced with permission of the NSW Clinical Excellence Commission.

STOP VISITOR RESTRICTIONS MAY BE IN PLACE

For all staff
Contact precautions
in addition to standard precautions

Before entering room/care zone	At doorway prior to leaving room/care zone
1 Perform hand hygiene	1 Remove and dispose of gloves if worn
2 Put on a gown	2 Perform hand hygiene
3 Wear gloves, in accordance with standard precautions	3 Remove and dispose of gown
	4 Leave the room/care zone
	5 Perform hand hygiene

What else can you do to stop the spread of infections?

- Always change gloves and perform hand hygiene between different care activities and when gloves become soiled to prevent cross contamination of body sites
- Consider patient placement
- Minimise patient movement

PPE use images reproduced with permission of the NSW Clinical Excellence Commission.

STOP VISITOR RESTRICTIONS MAY BE IN PLACE

For all staff
Droplet precautions
in addition to standard precautions

Before entering room/care zone	At doorway prior to leaving room/care zone
1 Perform hand hygiene	1 Perform hand hygiene
2 Put on surgical mask	2 Remove protective eyewear
3 Put on protective eyewear	3 Perform hand hygiene
4 Perform hand hygiene	4 Remove mask and dispose of mask
	5 Leave the room/care zone
	6 Perform hand hygiene

What else can you do to stop the spread of infections?

- Consider patient placement
- Minimise patient movement
- Appropriate bed allocation.

PPE use images reproduced with permission of the NSW Clinical Excellence Commission.

Always use standard precautions

- Perform hand hygiene before and after touching a patient or their surroundings
- Use personal protective equipment (PPE)*
- Use respiratory hygiene and cough etiquette
- Use aseptic technique
- Use and dispose of sharps safely
- Perform routine environmental cleaning and maintain a clean and safe healthcare environment
- Clean and reprocess reusable patient equipment
- Handle and dispose of waste safely
- Handle and dispose of used linen safely

*When used as part of standard precautions, PPE protects against probable exposure to blood and body substances. When used as part of transmission-based precautions, PPE serves as a barrier to specific means of transmission of infectious agents.

Always use standard precautions

- Perform hand hygiene before and after touching a patient or their surroundings
- Use personal protective equipment (PPE)*
- Use respiratory hygiene and cough etiquette
- Use aseptic technique
- Use and dispose of sharps safely
- Perform routine environmental cleaning and maintain a clean and safe healthcare environment
- Clean and reprocess reusable patient equipment
- Handle and dispose of waste safely
- Handle and dispose of used linen safely

*When used as part of standard precautions, PPE protects against probable exposure to blood and body substances. When used as part of transmission-based precautions, PPE serves as a barrier to specific means of transmission of infectious agents.

Always use standard precautions

- Perform hand hygiene before and after touching a patient or their surroundings
- Use personal protective equipment (PPE)*
- Use respiratory hygiene and cough etiquette
- Use aseptic technique
- Use and dispose of sharps safely
- Perform routine environmental cleaning and maintain a clean and safe healthcare environment
- Clean and reprocess reusable patient equipment
- Handle and dispose of waste safely
- Handle and dispose of used linen safely

*When used as part of standard precautions, PPE protects against probable exposure to blood and body substances. When used as part of transmission-based precautions, PPE serves as a barrier to specific means of transmission of infectious agents.

Инфекцияның алдын алу және бақылау плакаты. Ауа-тамшысы және жанасу жолымен жұғу кезіндегі біріктірілген сақтық шаралары

AUSTRALIAN COMMISSION
ON SAFETY AND QUALITY IN HEALTH CARE

AUSTRALIAN COMMISSION
ON SAFETY AND QUALITY IN HEALTH CARE

PPE use images reproduced with permission of the NSW Clinical Excellence Commission

- Қолжетімділік .
- Авторлық құқық. Егер өзгеше көрсетілмесе, ұсынылған материалдарға Авторлық және коммерциялық емес таратуды көрсететін Creative Commons халықаралық лицензиясы (BY-NC-ND) 4.0 қолданылады

- Түсіндіру
- Ұсыныстарға сілтеме

Сипаттама

Бұл жағдайда қажетті сақтық шаралары мен ЖҚҚ қолдану туралы қосымша ақпарат алу үшін штатыңыздың немесе аумағыңыздың Денсаулық сақтау департаменті шығарған нұсқаулықты қараңыз, Аустралиялық денсаулық сақтаудағы инфекциялардың алдын алу және бақылау бойынша ұсыныстар және Австралия Үкіметі жанындағы инфекцияны бақылау жөніндегі сарапшылар тобы шығарған ұсыныстар. Сыртқы сілтеме.

Қосымша ақпарат алу үшін

Денсаулық сақтаудағы инфекциялардың алдын алу және бақылау бойынша австралиялық нұсқаулар

Жарияланған жылы 2023 жыл

Инфекцияға негізделген сақтық шаралары / оқшаулағыштар

Инфекцияның болжамды немесе расталған жағдайлары бар, берілуге негізделген сақтық шараларын қажет ететін оқшауланған немесе топтастырылған аймақтар жоғары қауіпті аймақтар болып саналады, әсіресе :

- төзімді қоздырғыштар (мысалы, дезинфекциялық заттарға төзімді);
- трансмиссивтілігі жоғары және / немесе жоғары аурушандық пен өліммен байланысты көп дәріге төзімді залалды микроорганизмдер.
- Осы сақтық шараларын қажет ететін патогендердің / инфекциялардың толық тізімі CDC-дің Оқшаулау шаралары жөніндегі нұсқаулыққа енгізілген.
(<https://www.cdc.gov/infectioncontrol/pdf/guidelines/Isolation-guidelines-H.pdf>)

Пациенттің белгілі бір аймақтарында қоршаған ортаны тазарту / тазалау тапсырмалары үшін ұсынылатын жеке қорғаныс құралдары

Тазарту түрі	Тазалаушылар үшін қажет жеке қорғаныс құралдары
Тұрақты тазалау (стандартты сақтық шаралары)	Жоқ (төгілу немесе ластану қаупін қоспағанда-төменде қараңыз)
Терминалды тазарту (стандартты сақтық шаралары)	Қайта пайдалануға болатын резеңке қолғаптар
Қан мен бибиологиялық сұйықтықтардың төгілуі және жұқтыру қаупі жоғары аймақтар (мысалы, дәреті ұстамайтын науқастың төсектері, босану бөлмелері)	Халат және / немесе пластикалық алжапқыш Қайта пайдалануға болатын резеңке қолғаптар Қорғаныс көзілдірігі немесе қорғаныс маскасы бар бет маскасы (шашырау немесе көп төгілу қаупі бар)
Тамшы тиген жағдайда алдын алу шаралары (тұрақты және толық тазалау)	Халат және / немесе пластикалық алжапқыш Қайта пайдалануға болатын резеңке қолғаптар Көзілдірік немесе қорғаныс маскасы бар бет маскасы
Байланыс кезінде сақтық шаралары (тұрақты және терминалды тазалау)	Халат және / немесе пластикалық алжапқыш Қайта пайдалануға болатын резеңке қолғаптар
Ауа тамшыларымен байланысты сақтық шаралары (тұрақты және толық тазалау)	Респиратор (N95 немесе FFP2), жарамдылығы тексерілген Қайта пайдалануға болатын резеңке қолғаптар
Дезинфекциялық құралдар мен ерітінділерді дайындау	Техникалық сипаттамаларға сәйкес, ЖҚҚ-да (өндірушінің нұсқаулықтары) ЖҚҚ қолжетімсіз болса, онда: <ul style="list-style-type: none"> Химиялық төзімді қолғаптар (мысалы, нитрилден жасалған) Халат және/немесе алжапқыш Көзілдірік немесе қорғаныс маскасы бар бет маскасы

Инфекцияның жұғуымен байланысты сақтық аймақтарындағы қоршаған ортаны тазартудың ең жақсы әдістері:

- Басқа аймақтарды тазалағаннан кейін осы аймақтарды тазалаңыз.
- Қоршаған ортаны тазарту құралдары мен жабдықтарды, соның ішінде ЖҚҚ-ны осы бөлмелерді тазалағаннан кейін бірден ауыстырыңыз.
- Осы аймақтарға арналған жабдықтар мен жабдықтарды бөліңіз.
- Сақтық шараларының түрін және қажетті процедураларды, соның ішінде қажетті ЖҚҚ-ны оқшауланған аймақтан тыс көрінетін белгілерге орналастырыңыз, бұл нұсқаулардың тазалық қызметкерлеріне түсінікті болуын қамтамасыз етіңіз.
- Тазалық арбаларын бөлмеге әкелмей, оларды есік алдында ұстаңыз және тазалау процесіне қажет жабдықтар мен керек-жарақтарды өзіңізбен бірге алып жүріңіз.

Ұсынылатын жиілік және ауа тамшыларына төзімділік кезінде сақтық шараларын қабылдау процесі

Жиілігі	Процесс
Күніне кемінде бір рет (мысалы, 24 сағат ішінде)	<p>Қараңыз. Стационарлық бөлімшелерді жоспарлы тазалау (тек тазалуды талап етеді)</p> <p>Бөлімше басшысы немесе ауысым бастығы кестені келісуі тиіс</p> <p>Тазалау кезінде есіктің жабық тұрғанына көз жеткізіңіз (желдету қажет)</p>
Науқасты ауыстырғаннан немесе шығарғаннан кейін (терминалды тазарту)	<p>Қараңыз. Емдеу аяқталғаннан кейін немесе шығарылғаннан кейін стационарлық бөлімшелерді тазалау</p> <p>оқшаулануға арналған перделер мен кір жууға арналған терезелерді алыңыз</p> <p>Бөлімше басшысы немесе ауысым бастығы кестені келісуі тиіс</p> <p>Тазалау кезінде есіктің жабық тұрғанына көз жеткізіңіз (желдету қажет)</p>

Байланыс кезінде және тамшы тамған жағдайда сақтық шараларын қабылдаудың ұсынылатын жиілігі мен процесі

Жиілігі	Процесс
Күніне кемінде екі рет және қажет болған жағдайда	<p>Жанасуға жарамды беттер мен едендер</p> <p>Қанмен немесе дене сұйықтықтарымен айтарлықтай ластанған кез келген бет (мысалы, қабырғалар)</p> <p>Қараңыз. Спора түзілуінен тазарту бөлімі төменде</p> <p>Күннің соңғы тазалығы: қол тигізуге болмайтын беттерді тазалаңыз және дезинфекциялаңыз</p>
Пациентті ауыстырғаннан немесе шығарғаннан кейін (қорытынды, терминалды тазарту)	<p>Қараңыз. Стационарлық бөлімшелерді қорытынды тазалау.</p> <ul style="list-style-type: none"> оқшаулануға арналған перделер мен кір жууға арналған терезелерді алыңыз

C. Difficile (спор түзуші) тазарту:

Екі сатылы процесс қажет:

1. Қатаң механикалық тазалау процесі.
2. Спороцидтік қасиеттері бар дезинфекциялаушы, мысалы,
  - o құрамында хлор бар препарат
  - o сутегі асқын тотығының мөлшері 4,5% есе жоғары

Карбапенемге төзімді энтеробактериялардан, *Acinetobacter baumannii* және *Pseudomonas aeruginosa*-дан (CRE-CRAB-CRPsA)тазарту :

- Бұл микроорганизмдер карбапенемге төзімді грамтеріс бактериялар тобына жатады, олардың денсаулыққа байланысты ауыр инфекциялардың жаңа себебі ретіндегі рөліне байланысты ұлттық және халықаралық алаңдаушылық тудырады. 2017 жылы ДДҰ Денсаулық сақтау мекемелерінде CRE-CRAB-CRPsA алдын алу және бақылау бойынша алғашқы жаһандық ұсыныстарды жариялады, олар қоршаған ортаны тазарту мен дезинфекцияны негізгі нұсқаулық ретінде қамтиды.
- Бұл іске асыру нұсқаулығында осы организмдердің алдын алу және бақылау үшін қажетті қоршаған ортаны тазартудың негізгі элементтері талқыланады: "ДДҰ 2019: карбапенемге төзімді организмдердің ұлттық және денсаулық сақтау мекемелері деңгейінде таралуын болдырмау және бақылау үшін енгізу нұсқаулығы"
(<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/312226/WHO-UHC-SDS-2019.6-eng.pdf>).

Эпидемиялық потенциалы бар жоғары инфекциялық қоздырғыштар, мысалы, вирустық геморрагиялық безгек (мысалы, Эбола) тудырады:

Оқшаулау аймақтарын жоғары инфекциялық қоздырғыштардан тазартудың арнайы процедуралары болуы мүмкін. Мұндай жағдайларда қоршаған ортаны тиімді тазарту үшін жеке оқу бағдарламалары және ЖҚҚ талаптарын қатаң сақтау қажет.

Назар аударғандарыңызға рақмет!
Сұрақтарыңыз болса мархабат?

